

„Stajerc“ izhaja vsaki petek datiran z dnevom prihodnje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo; za celo leto 5 kron, za Ogrsko 6 kron 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 7 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne št. se prodajajo po 12 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslojše št. 3.

Dopisi dobrodošli in sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inzeratov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 2 50 za 1/64 strani K 1— Pri večkratnem oznanilu se ceno primerno zniža.

Štev. 50.

V Ptuj, v nedeljo dne 16. decembra 1917

XVIII. letnik

Premirje z Rusijo.

Kratko premirje z ruskimi in rumunskimi armadami sklenjeno. — Nove zmage proti Angležem, Francozom in Italijanom. — Državni bankerot na Ruskem. — Amerika napovedala Avstro-Ogrski, Bolgarski in Turčiji vojno. — Naš zunanji minister o zvezi z Nemčijo.

Prodiranje naših in nemških armad v deželi italijanskega izdajalca nam prinaša vedno nove uspehe. Krasni so bili napadi naših čet pri Asiagu, ki so v natanko premišljenem napadu trdovratno se branečega Italijana tako temeljito vrgle, da je izgubil pač vso veselje za nadaljevanje te vojne. Morda bomo v kratkem slišali še lepše uspehe naših junakov napram laškemu Efi-jaitu. „Evviva la guerra“ — ta klic prenapetih hujskačev v Italiji se danes pač ne čuje več; grobna tihota je nastala v tej deželi, stih in obupanje sta prišla z lakoto in polajzoma pričinja laško ljudstvo izprevideti, da je šlo na lica našim strupenim sovražnikom. Iz svoje dni tako veselo naglasnega „izprehoda v Avstrijo“ postal bo v kratkem „izprehod v Benetke“. Judež je dobil svoje paveli! In mi s sv. jimi zvestimi nemškimi zavezniki ne smemo nikdar ponehati, da ostane to plačilo obenem svarilo za vso bodočnost!

Medtem se je izvršil velikanski preobrat na Ruskem. Leninovi pristaši so zmagali in so imeli dovolj moči, da so tudi na svoje armade ob naših frontah vplivali. Tako je prišlo do ruske ponudbe za 10-dnevno počivanje orožja in za poznejše premirje, kateremu bodo sledila mirovna pogajanja. Za sedaj — mi nečemo razmere olepsati — je gotovo, da se je sklenilo počivanje orožja na vzhodni fronti od Severnega pa do Črnega morja. Naravno je, da se francoski, angleški in italijanski povzročitelji te vojne proti temu grozovito upirajo; kajti zdaj se gre za njih kožo! Ali glasov angleških poročil se sedanja ruska vlada za vse to ne briga mnogo. Kajti ona ima eno sredstvo, ki bo gotovo i najstrastnejše sovražnike premagalo: državni bankerot! Nekatera poročila pravijo, da je na Ruskem državni bankerot že napovedan; na drugi strani se zopet čuje, da to še ni istinito. Ali državni bankerot na Ruskem mora priti, ako še ni prišel. In potem so doživeli naši sovražniki najhujši poraz. Kajti z državnim polomom na Ruskem se škoduje najbolj angleškim, francoskim in ameriškanskim dajalcem denarja, tem pravim podpivovalem vojne. Ti bodo zdaj v svoji lastni deželi doživeli „ruske polome“, ti bodo morali izpoznati svoje napake!

Vse to je zanimivo in vse to mora polagoma vsakdo izpoznati. Ni čuda, da je naš avstro-ogrski zunanji minister grof Czernin

prav odkrito naglašal velevažno in edino odresilno zvezo z Nemčijo. Tu se pač ne gre za navadna politična nasprotja, za vsakdanji narodnostni prepir. Avstro-Ogrski in Nemčija sta druga na drugo vezani, imata isto bodočnost in iste cilje. Premagaj Nemčijo in tudi Avstrija je premagana. — razbij Avstro-Ogrski in tudi Nemčija mora izginiti!

Zato pa je najpodlejšje počenjanje, ako si upajo danes i pri nas gotovi ljudje na podlagi tega ali onega političnega programa hujskati zoper v zdaj že četrto leto izkušeni zvezi z Nemčijo. To zamore storiti le veleizdajalec, ki v svojem srcu čuti željo, da bi premila naša domovina avstrijska končala... Naše avstrijsko ljudstvo ve, da so njegovi sinovi skupno z Nemci krvaveli na vseh bojiščih, da se borijo vsi skupaj za enaki, trajni mir. Naše ljudstvo razume, da tukaj ni nobene razlike, da smo tukaj vsi enaki, kajti gre se za sedanjost in za bodočnost!

Zmagali smo že, — mi in Nemci, — zato bomo tudi dosegli trajni, krasni mir.

Veliki uspehi armade Conrada. — 11.000 Italijanov vjetih. — Počivanje orožja!

Avstrijsko uradno poročilo od četrtka.

K.B. Dunaj, 6. decembra. Uradno se danes razglasa:

Vzhodno bojišče. Včeraj se je med Rusijo in zavezniki 10 dnevno počivanje orožja sklenilo. Začetek za vse ruske fronte dne 7. decembra ob 12. uri popoldne. Razprave za sklenitev premirja trajajo naprej.

Italijanska fronta. Sovražnik doživel je na visoki planoti „Sieben Gemeinden“ težki poraz. Dne 4. t. zjutraj vdrle so po močni artiljerijski pripravi, pri kateri so sodelovale tudi nemške baterije, čete feldmaršala v. Conrada k napadu proti pogorskim postojankam v pokrajini Melette. V ogromni visocini napravljene in bogato opremljene trdnjave pomagale so z vseljutostjo peljani obrambi. Visoki sneg in strogi mraz otežili so prodiranje, ali skrbna priprava napada in hrabrost naših iz vseh krajev Avstrije ter Ogrske izvirajočih napadalcev zamogli se premagati vsak protinčinek. Predvčerajšnjem zjutraj padel je Monte Badellecchi in Monte Pondarecar, popoldne stal je regiment ces. strelcev št. 8 na

Montu Miola. Proti večeru razušil se je pred našim obsegajočim navalom italijanski odpor na Meletti. Od Vala Stagna prihajajoča ojačenja nasprotnika bila so od vzhodno Brente stojiščih baterij v strani prijeta. V večerajšnih jutranjih urah izgubil je po ljuti borbi sovražnik Monte Zomo in zadajšno postojanko pri Fozi. Ob 2. uri popoldne odločila je orožje že 24 ur popolnoma obkoljena hrabra posadka Italijanov na Montu Castel Gumberto. Vso ozemlje severno doline Frenzella je v naši roki. Poleg velikih krvavih žrtev izgubili so Italijani v teh dveh dneh več kot 11.000 moč na vjetih in več kot 60 topov. Naše izgube so hvala spretnemu vodstvu boja neznatne. — Pri Zensonu, kjer stojimo že tedne sem na zapadnem bregu Piave, izdržal je zmagovito dne 4. t. m. na vseh bojiščih odlično udeleženi in. reg. št. 73 (Egerland) večurne navale močnejših sovražnih sil.

Šef generalštaba.

Nemci vjeli 90/90 Angležev.

Nemško uradno poročilo od četrtka.

K.B. Berlin, 6. decembra. (W.B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Na flandrijskem bojišču se je artiljerijsko delovanje zopet znatno povišalo. Pri Moevresu naskočile so naše čete angleške jarke in so jih potisnile nazaj. Pod našim pritiskom zapustil je sovražnik svoje najspredajše postojanke med Moevresom in Marevingora ter je šel nazaj na visocine severno in vzhodno od Flesquieresa. V hitrem zasledovanju zavzeli smo vasi Graincourt, Anneux, Cantoine, Royelles ter gozdne visocine severno od Mareninga. V 10 km širokosti potisnili smo svoje črte do 4 km globokosti naprej. Na svojem umikanju je sovražnik, v kolikor je to še čas dopustil, vasi s požigom in razstrelbo uničil. Razvaline teh vasi in brez potrebe zapričeto uničevalno delo v od sovražnika zopet mnogo oddaljenemu mestu Cambrai so sledovi, ki jih zapuša Anglež na francoski zemlji od svoje s tako velikimi nadami zapričete, s tako težkim porazom končane predorne bitke pri Cambraiu. Izgube, ki jih je imel sovražnik v zadnjih dneh zlasti ob gozdu Bourlon, so izredno visoke. Število iz bojov pri Cambraiu pripeljanih vjetih se je povišalo na več kot 9000 moč, plen na kanonih znaša 148, strojnih pušk pa 716. — Armada nemškega prestolonaslednika. Pomnoženi ogenj. Severno od Juvincourta pripeljale so naskočne čete od krepkega sunka proti francoskim jarkom večje število vjetih. — Včeraj smo v zračnem boju in po odpornemu ognju 18 sovražnih letal sestrelili. Naši letalci so pristraniške naprave od Calais, London, Sherness, Gravesend, Chatam, Dover in Margate z bombami napadli. Veliki in mnogoštevilni požari označili so učinek.

STRASCHILL'ova grenčica iz zelenjave **zdravilnih zelenjav** iz najbolj uspešnih korenin. **STRASCHILL**'ova grenčica iz zelenjav je naravni izvleček (ekstrakt) najfinjših vsled tega priznana najboljši železoc obarpanjci prebavni bakter.

Vzhodno bojišče. Pooblašeni zastopniki najvišjih armadnih vodstev Nemčije, Avstro-Ogrske, Tur. je in Bolgarske so s pooblaščenimi zastopniki Rusije za fronto od Vzhodnega morja pa do Črnega morja ter na turško-ruskem bojišču v Aziji počivanje orožja za čas od 7. decembra 1917 ob 12. uri opoldne do 17. decembra 1917 ob 12. uri dopoldne sklenili. Razprave v dosego premirja se bodoje v par dneh nadaljevale.

Italijansko bojišče. (Glej avstrijsko poročilo.)

Prvi generalkvartirnojster Ludendorff.

Nadaljni uspehi naše armade proti Lahem.

Avstrijsko uradno poročilo od petka.

K.-B. Dunaj, 7. decembra. Uradno se danes razglasa:

Italijansko bojišče. Čete feldmarsala v Conrada dosegle so v napadu nadaljne uspehe. Avstrijski strelski regimenti premagali so v večernem ljutem bližinskem boju sovražni odpor na Montu Sisemol. S padcem te tedne sem ljuto branjene utrdbe izgubil je Italijan nad 1000 vjetih in velike množine bojnih sredstev vseh vrst. Skupno število od 4 decembra vzhodno od Asiaga vjetih Italijanov se je zvišalo na 15.000 mož. Tudi plen na topovih se je povikal.

Šef generalštaba.

Nemški uspehi na zapadu.

Nemško uradno poročilo od petka.

K.-B. Berlin, 7. decembra. (W.-B.) Uradno se razglasa:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Ob Ypernu začasno močni ogenj se je razširil proti jugu do Lysa. Na južnem bregu Scarpe bil je artiljerijski boj zvečer povišan. Med Graincourtom in Marconigom vodila so manjša podjetja do izboljšanja naših postojank. Zavzeli smo posest La Justic; očiščili smo od sovražnika Marcoing. Severno od La Vaquerie obdržali smo svoje postojanke v ljutih bojih proti angleškim napadom z ročnimi granatami. Mimogrede vrti sovražnik bil je v protisunku nazaj vržen. — Armada nemškega prestolonaslednika. Na obeh bregovih Maase je bilo popoldne ognjeno delovanje živahno. — Armada vojvode Albrechta. Naša deželna bramba pripeljala je iz hrabrega sunka v francoske jarke v gozdu Apremont 20 vjetih.

Italijanska fronta. V izrabi svojih uspehov so čete feldmarsala Conrada v naskoku Monte Sisemol zavzele. Število v pokrajini „Sieben Gemeinden“ vjetih Italijanov znaša nad 15.000 mož.

Prvi generalkvartirnojster Ludendorff.

Avstrijske uradne poročila od sobote.

K.-B. Dunaj, 8. decembra. Uradno se danes razglasa:

Vzhodno bojišče. Počivanje orožja. Italijanska fronta. Naše hrabre čete, v njih sredi Egrski strelski regiment št. 6, zavzele so v naskoku včeraj vzhodno od Asiaga močne postojanke od Steufle in so jih obdržale navzlic ljutim napadom. Število od 4. decembra sem pri armadni skupini v Conrada vjetih Italijanov presega že 16.000 mož. Naši letalci imeli so včeraj veliko število zračnih bojov in so sestrelili 6 italijanskih letal. Oficirski namestnik Arrighi dosegel je svojo 21. zračno zmago.

Šef generalštaba.

Nemške uradne poročila od sobote.

K.-B. Berlin, 8. decembra. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Naflandrijskem bojišču živahni ogenj. Južno od Scarpe trajalo je živahno artiljerijsko delovanje naprej. V boju z ročnimi granatami potisnili smo Angleže na obeh straneh od Graincourta za nekaj 100 metrov nazaj. Več poskusov sovražnika, pridobiti na ozemlju severno od La Vaquerie, se je izjalovilo. Iz bojov zadnjih dveh dni se je pripeljalo 53 vjetih, med njimi 5 oficirjev, 2 kanoni in 15 strojnih pušk. — Armada nemškega prestolonaslednika. V oddelkih južno od La Fere in zapadno od Craonne ter na vzhodnem bregu Maase povišalo se je popoldne ognjeno delovanje. Naši poizdovalni oddelki pripeljali so južno od Omesa vjete.

Makedonska fronta. Bolgarski oddelki prisilili so angleške naprej potisnjene oddelke k vrnitvi.

Italijansko bojišče. V bojnem okolisu vzhodno od Asiaga trajal je živahni artiljerijski ogenj naprej. Na Montu Sisemol zavzete postojanke bile so očiščene od zadnjih ostankov sovražne posadke. Število od 4. t. od armade v. Conrada vjetih Italijanov presega 16.000.

Prvi generalkvartirnojster Ludendorff.

Avstrijske uradne poročila od nedelje.

K.-B. Dunaj, 9. decembra. Uradno se danes razglasa:

Vzhodno bojišče. Počivanje miru. Italijanska fronta. Na Beneškem živahni artiljerijski boj.

Šef generalštaba.

Nemške uradne poročila od nedelje.

K.-B. Berlin, 9. decembra. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. V nekaterih oddelkih flandrijske fronte, južno od Scarpe ter med Moeuvresom in Banteuxom prišlo je popoldne do živahnih artiljerijskih bojov.

Makedonska fronta. Severno-vzhodna od jezera Doiran bilo je več sovražnih kompanij, ki so se hotele približati bolgarskim prednjim stražam, z ognjem prepodenih.

Italijanska fronta. Na visoki planoti od Asiaga, ob Montu Tombo in na Montellu časovno živahnejše ognjeno delovanje.

Zmago ob izlivu Piave.

Avstrijsko uradno poročilo od pondeljka.

K.-B. Dunaj, 20. decembra. Uradno se danes razglasa:

Vzhodno bojišče. Zavezniki so z med Dnjestrom in izlivom Donave stoječimi ruski in rumunskimi armadami sklenili premirje.

Italijansko bojišče. Ob izlivu Piave izrgale so naskočne čete honvedskega inf. regimenta št. 32 sovražniku mostičje od Bessanina; vjeli so 6 italijanskih oficirjev, 288 mož ter zaplenili 10 strojnih pušk.

Šef generalštaba.

Nemški uspehi na zapadu.

Nemško uradno poročilo od pondeljka.

K.-B. Berlin, 10. decembra. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Ob flandrijski fronti in v posameznih oddelkih med Scarpe in St. Quentinom se je artilje-

ski ogenj od opoldne sem povišal. V manjših infanterijskih bojih bili so Angleži zapadno od Graincourta iz nekaterih jarkinih kosov prepoden. En angleški sunek severno od La Vaquerie se je izjalovil. — Armada nemškega prestolonaslednika. Manjša podjetja prinesla so na raznih krajih fronte neko število vjetih. Mnogokrat živahno ognjeno delovanje. Na vzhodnem bregu Maase se je povišalo zvečer do znatne sile in se je po mirni noči danes zjutraj zopet oživilo. — Armada prestolonaslednika Albrechta. Bavarska deželna bramba vdrila je severno od Buresa v francoske jarke, vjela 42 mož in zaplenila nekaj strojnih pušk.

Vzhodno bojišče. Zvezne armade so z ruski in rumunskimi armadami med Dnjestrom in izlivom Donave sklenile premirje.

Italijansko bojišče. V deltu Piave vzele so v naskoku ogrske honvedske čete italijansko mostičje Sile vzhodno od Capa Sile in so vjele več kot 200 mož.

Prvi generalkvartirnojster Ludendorff.

Avstrijske uradne poročila od točka.

K.-B. Dunaj, 11. decembra. Uradno se danes razglasa:

Vzhodno bojišče. Počivanje orožja. Italijanska fronta. V pokrajini izliva Piave poskusil je sovražnik brez uspeha, pridobiti nazaj prodivčerajnem izgubljenega jarke.

Šef generalštaba.

Nemške uradne poročila od točka.

K.-B. Berlin, 11. decembra. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. V Flandriji in od Scarpe do Somme razvili so se popoldne opetovani živahni artiljerijski boji. — Armada nemškega prestolonaslednika. Ognjeno delovanje je bilo na vsej fronti živahno. V presenetljivem sunku so pripeljale naše naskočne čete severno-vzhodno od Craonne 22 francosov iz sovražnih jarkov. Na drugih oddelkih se je pripeljalo vjete iz poizvedovalnih bojov. Močna vporaba letalcev, zlasti ob francoski fronti, vodila je do ljutih zračnih bojov. Naši nasprotniki so izgubili 11 letal in 1 halca.

Italijanska fronta. Na obeh straneh Brente in ob spodnji Piavi časovno povišano artiljerijsko delovanje.

Prvi generalkvartirnojster Ludendorff.

Državni bankerot na Ruskem.

K.-B. Amsterdam, 7. dec. (Reuter). „Daily Telegraph“ poroča iz Petersburga od 6. t. m.:

„Neki danes objavljeni razglas naznanja sumarično razveljavljenje vseh inozemskih posojil in vstavljenje plačila obresti za ta posojila.“

To je državni polom, državni bankerot na Ruskem. Iz druge strani se sicer dementuje to vest, ali nekaj resnice je gotovo na njej. Gre se tukaj za velikanske svote, ki presegajo gotovo 50 milijardov rubljev. Angleška in Francoska sta pred in med vojno vpisali svoje milijarde na Rusijo, da bi jo napravili krepkejšo za boj proti osrednjim državam. Ali vse je bilo zaman. Veliki preobrat na Ruskem je povzročil državni bankerot, ki je pač največji in najhujši poraz za naše sovražnike. Zlasti hudo je prizadeta Francoska, ki je imela že pred vojno 25 milijard frankov v ruski vrednosti naloženih. In tu se gre večinoma za denar manjših stedičev. Francoske banke bodo pričele zaporedoma pokati, pa čeprav i Amerika na pomoš skoči. Ednake so razmere v perfidni Angliji.

Državni bankerot na Ruskem je torej ogromnega pomena in bode imel za naše sovražnike jako usodopolne posledice.

Jeruzalem v roki Angležev.

K.-B. Amsterdam, 10. decembra. Kakor poroča „Zentral News“, se je v angleški zbornici sporočilo, da se je mesto Jeruzalem Angležem vdalo.

(Vest je žalostna, kajti Jeruzalem je nekako središče krščanstva. V vojaškem in političnem oziru pa ta že dolgo pričakovani padec nima mnogo pomena. Angležem bode kmalu tudi v Jeruzalemu odklenalo, čeprav so zdaj nad to „zmago“ kar pijani veselja. Op. ur.)

Amerika napovedala Avstro-Ogrski vojno.

Kakor znano, so bile sicer že dalje časa diplomatske zveze Amerike z Avstro-Ogrsko pretrgane, ali vojna sama še ni bila napovedana. Zdaj se je farizejski prezident Wilson tudi do tega koraka ojunčil in je naši monarhiji, kakor tudi Bolgarski ter Turčiji vojno napovedal. Hinavski pridigovalec miru torej še vedno nima dovolj prelivanja krvi! Seveda, — komaj se je pričelo na vzhodu dani, komaj je prišel prvi žarek zaželenega miru in že se je vnel grozni vojni vihar v Združenih državah Amerike. Zakaj? No zato, ker je profit zlata lačnih američanskih vampirjev v nevarnosti! Z mirom bi se ponehali oni ogromni „kšefti“ zločinških američanskih milijarderjev, ki so kakor vampirji sesali kri desetkrat križanega nesrečnega človeštva... To je začetek in konec vojnega kravala Američancev, kateri v praktičnem oziru seveda nima mnogo pomena. Odkar divja ta svetovna vojna, so bili Američanci že naši sovražniki; saj so vendar angleške krvi! Zdaj bodejo porabili to priliko, da naše državljane mučijo, jim krajejo in jih nadlegujejo. Upajmo, da bode to nauk za vse tiste, bi bi se bili lahko pošteno v domovini preživeli, pa so šli raje „čez veliko lužo“ v Ameriko svojo „srečo“ iskati. Vojna nam mora predočevati pomen domače grude, nam mora dati navdušenje za domovino, da v bodoče ne bodemo več zapravljali svoj denar in svojo moč v sovražni tujini!

V tem smislu bi bila vojna napoved farizeja Wilsona celo koristna. Prokletstvo trpinčenega človeštva pade seveda v kljub temu na Američance, ki se valjajo v zlatu in topli človeški krvi, medtem ko blebečejo fraze o krščanstvu in svobodi!

Vojna na morju.

Potopljene!

W.-B. Berlin, 5. decembra. Novi uspehi podmorskih čolnov v kanalu Bristol in v Severnem morju: 14.500 brutto-register-ton.

12.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 5. decembra. Vслед delovanja nemških podmorskih čolnov se je na severnem bojišču zopet 12.000 brutto-register ton potopilo.

Šef admiralnega štaba mornarice.

13.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 7. decembra. V zatvor-nem okolišču okrog Anglije so nemški podmorski čolni zopet 13.000 brutto-register-ton potopili.

Šef admiralnega štaba mornarice.

15.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 8. decembra. V angleškem Kanalu in v Severnem morju so naši podmorski čolni zopet 15.000 brutto-register-ton potopili.

Šef admiralnega štaba mornarice.

4 parnikov potopljenih.

W.-B. Berlin, 9. decembra. Vслед delo-

vanja nemških podmorskih čolnov se je na severnem bojišču zopet štiri parnikov potopilo.

Amerikanski vojni parnik potopljen.

K. B. Washington, 8. decembra. Amerikanski razruševalec torpednih čolnov „Jakob Johnes“ bil je v četrtek v vojnem okolišču torpediran. Veliki del moštva prišel je ob življenje.

Avstrijska vojna ladja potopljena.

K.-B. Dunaj, 11. decembra. Uradno se danes razglasa:

V noči na 10. t. m. bila je Nj. V. ladja „Wien“ vслед sovražnega torpednega napada potopljena. Skoraj vsa posadka je bila rešena.

Mornariško poveljstvo.

(Linjski parnik „Wien“ bil je l. 1895 zgrajen in imel 5600 ton velikosti, 17 morskih milj hitrosti, 24 topov in 441 mož posadke. Bil je torej eden naših starih ladij.

Op. ured.

12.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 11. decembra. Eden nemških podmorskih čolnov je v Atlantskem oceanu zopet 12.000 brutto-register-ton ladinoga prostora potopil. Dva uničenih parnikov bila sta sestreljena iz spremstev.

Naš zunanji minister in vojni položaj.

(Uradno poročilo.)

(K.-B.) Dunaj, 4. decembra. Zunanji minister grof Czernin je podal danes v zunanjepolitičnem odseku ogrske delegacije svoj eksposé. Uvodoma je minister izjavil, da ga navdaja sestanek delegacij z odkritim zadovoljenjem. Spomnil se je smrti cesarja Franca Jožefa I. ter je poudarjal, da Avstro-Ogrska in njene zaveznice stoje po treh letih nepremagljive v boju.

Grof Czernin je nato kratko recapituliral politične dogodke zadnjih treh let, držeč se predvsem kronološkega reda, ne pa pragmatičnega raziskovanja. Poudarjal je, da je z umorom v Sarajevu, ki se je zgodil v vednostjo belgrajskih vlastodržcev, odbila za monarhijo usodopolna ura. Nastopiti je bilo treba proti zločinškemu poseganju velearstva v naše notranje državno življenje. Apel na orožje je postal neizogiben, ko je srbska vlada na migljaj iz Petersburga odgovorila nezadostno na naš ultimatum. Monarhija je posegla po orožju v lastno obrambo. Kar so armade, mornarica in patrijotično prebivalstvo v teh treh letih vojne storili, to je brez primere v svetovni zgodovini.

V vojni je zveza z Nemčijo kar najslabše prestala svoje ognjeno preizkušnjo. Skupno z Nemčijo smo si pridobili dva nova zaveznika, ki sta se v pravem spoznanju svojih interesov pridružila centralnim državam. Upam, da bo zaveznitvo s Turčijo in Bolgarijo trajalo tudi po vojni. Minister slavi nato obnovitev turške države v sedanji vojni ter poudarja, da si je mogla Bolgarija vслед zveze s centralnim državam in vслед odličnih uspehov svoje armade okupirati pokrajine, ki ji pripadajo historično in etnografsko.

Od obeh držav, ki sta bili pred vojno naši zaveznici in sta sedaj naši sovražnici, je odpadla Italija pravzaprav že takrat, ko je proglasila svojo nevtralnost. Svoje izdajstvo je Italija drago plačala. Mesto pričakovanega lahkega pohoda proti Dunaju, je morala italijanska armada po brezuspešnem navalu proti naši ohrambi v 11. hudih bitkah žrtvovati stotisoče svojih vojakov. Bitke ob Soči so brez primere v zgodovini vseh vojev. Končno je prišel trenotek, ko so naše, z nemškimi četami združeno čete predrle železni italijanski okop ter pohitele od zmage do zmage. Obsečne rodovitne italijanske pokrajine so sedaj v naših rokah kot dragocena

zastava za čas mirovnih pogajanj. Danes stoji zapeljano italijansko ljudstvo pred polomirredentistične misli in imperialističnih nad. Odkar je uoril jeseni leta 1914. kralj Karel romunski, je zgodovina Romunije zgodovina neprestanega izdajstva. Dve leti je poskušala romunska vlada izsiljevalno politiko, hotela je, da ji plačamo nevtralnost z avstrijskim in ogrskim ozemljem. Te zahteve so bile za nas indiskutabel, odklonili smo jih, saj smo vedeli, da bi Romunija pozneje, če bi se ji zdelo ugodno, navzlic temu napovedala vojno. Naša diplomacija je pravočasno obvestila kompetentne vojaške kroge. V Dobrudži so mogle nemško bolgarske čete pravočasno nastopiti, na Sedmograškem nismo mogli preprečiti romunskega vpada, toda kmalu smo izvojevali zmage pri Braševu in Sibinju. Strašno, toda pravično je usoda kaznovala romunsko izdajstvo.

Tudi v Srbiji in Črni gori se bo moglo prebivalstvo vprašati, ali sta njega dinastiji in vladi imeli dobre svetovalce, ko sta se pod vplivom entente spustili v boj z našo skupino. Posledica te politike je bila vrsta bridkih razočaranj.

Minister nato izraža simpatije vseh civiliziranih ljudi Grški, ker je hotela ostati nevtralna ter pravi, da bo naša albanska politika tudi v bodoče stremila za tem, da utrdi smisel za ujedinenje naroda in za državnost ter ustvari podlage za samoupravo in kulturni napredek dežele. Minister hvali zdrav politični čut albanskega naroda.

Vслед svojih uspehov na ruski fronti so mogle centralne države obnoviti kraljevino Poljsko, ki je poklicana, da vrši veliko misijo kot eksponirana straža zapadne kulture. Centralne države so osvobodile poljski narod ruskega gospodstva. Čim bo vojna končana, bo mogla Poljska o svoji bodočnosti sama odločevati. Minister ne dvomi, kam bo Poljska gravitirala.

Zadnja dva velika vojna dogodka sta izbruh vojne med Nemčijo in Ameriko in izbruh ruske revolucije. Med nami in Zedinjenimi državami ni bilo nobenega posebnega konfliktnega gradiva.

Nazore predsednika Wilsona k ureditvi evropskih razmer, ki so z obstojem monarhije nezdružljivi, je pripisovati toliko sovražnemu razpoloženju proti nam, kolikor dejstvu, da Wilson prav nič ne pozna tukajšnjih razmer. Pretrgali pa smo diplomatske odnose valed vojnega stanja med Nemčijo in Zedinjenimi državami.

O preobratu v ruski državi za enkrat že radi tega ne morem izreči definitivne sodbe, ker tamkajšnji dogodki, kakor se zdi, še niso definitivno zaključeni. Gotovo je vsekakor, da so se s starim režimom podrli tudi temeljni stebri prejšnje imperijalistične in panslaviistične ruske politike. Nedvomno je pač tudi, da tvorijo miroljubni krogi večino ruskega naroda in da so ti krogi za enkrat nadvladali ono manjšino, ki skupno z entento želi nadaljevati vojno in upa, da bo to še izsilila. Kako se bodo razvili dogodki v Rusiji, naravno ne morem napovedati. Polagam pa važnost na sledeča dejstva: Avstro-Ogrska in njene zaveznice, v nasprotju z vladami entente niso nikdar poskušale, niti mislile, da bi vplivale na razvoj notranjih razmer na Ruskem. Centralne države so bile nadalje vedno pripravljene in so še danes, da z vsakokratno rusko vlado kakor z vsemi ostalimi nasprotniki, pričnejo pogajanja. Od svojih bivših voditeljev zapeljan na kriva politična pota, je moral ruski narod prenesti težka razočaranja in preizkušnje.

Z odkrito simpatijo spremljamo njegovo stremljenje, se vrniti v mirno življenje in v urejene razmere. Naša odkrita želja je, da obnovimo svoječasnno prijateljsko razmerje k narodom Rusije ter živimo z njimi v bodoče v prijateljstvu in živahnih medsebojnih odnosih.

Minister nato izraža posebno zahvalo onim nevtralnimi vladam, ki so prevzele zastopstvo avstrijskih interesov v sovražnih državah in ki so skrbele za naše vojne vjetnike

Zahvaljuje se tudi mednarodni instituciji Rdečega križa.

Ako pregledamo sedanji položaj, smemo s ponosom ugotoviti, da je Avstro-Ogrska vsiljeno in obrambeno vojno dosedaj uspešno prestala. Sovražniki so pregnani, naše armade stoje globoko v naši deželi. Naša vojska in maritima sila je nezlomljena, naše zaupanje v srečen izid vojne neomajeno. Gospodarska in finančna moč monarhije se je pokazala presenetljivo veliko. Še obstoječe težkoče v aprovizaciji bomo tudi premagali.

Gospodarski boj sovražnih držav proti nam ni imel odločilnih uspehov. Vzbudil pa je potrebo, da zavezniške države svoje gospodarske odnose še bolj poglobijo. Z Nemčijo so se že pričela pogajanja za novo ureditev naših gospodarskih odnosov. Upamo, da bodo uspela. Kot nasprotniki bodoče gospodarske vojne stremimo s to preureditvijo svojega ekonomskega razmerja z Nemčijo le za tem, da ojačimo svojo lastno narodno gospodarstvo.

Brez vsakega goljufivega optimizma, pa tudi brez vsakih pesimističnih naziranj smatram, da je zmerno in prepričano zaupanje v bodočnost popolnoma opravičeno. Nasprotniki pešajo čimdalje bolj, sovražne ofenzive so se na vseh frontah ponesrečile, uspeh naših vojaških podjetij je popoln, učinek podmorske vojne narašča. Vse to opravičuje domnevo, da je najtežje za nami. Tako smemo mirne vesti, da je sedanji boj čisti obrambni boj, boj za našo eksistenco, zaupanja polno pričakovati bližajoče se zarje miru.

Ako pravim da smatram, da je možnost dana, doseči mir v doglednem času, potem moram reči, da pripada zasluga centralnim državam. Minister rekapitulira mirovne korake centralnih držav ter poudarja, da je bila ruska provizorična vlada od vseh sovražnikov edina, ki je dne 11. aprila t. l. izjavila, da Rusija neče vladati nad drugimi narodi in neče nasilno okupirati tujega ozemlja, temveč, da hoče trajnega miru. Ako tokrat ni prišlo do mirovnih pogajanj, je kriva ententa.

Minister končno precizira stališče zaveznikov v mirovnem vprašanju. Za nas je vojna obrambna vojna. Naš cilj je skleniti mir, ki bo pustil Avstro-Ogrsko nedotaknjeno v njeni svobodi, samostojnosti in teritorialnem posestnem stanju. Mi ne stremimo za nobenimi izsiljenimi novimi ozemlji, za nobenimi gospodarskimi nasilnostmi, toda zahtevamo zanesljive garancije za naš svobodni in nemoten razvoj v bodočnosti. To varnost nam bi mogli dati s primernimi garancijami opremljeni dogovori o sukcesivnem, istočasnem in vzajemnem znižanju oboroževanja in o svobodi visokega morja z istočasno uvedbo obligatoričnih razsodišč. Pripravljene smo torej skleniti splošen, pošten in čašten mir, ki zagotovi monarhiji teritorialno integriteto in bodoči svobodni razvoj na političnem in gospodarskem polju. Z Rusijo smo pričeli pogajanja na tem temelju. Ali se bodo ostale sovražne države pridružile ruskemu predlogu, da vstopijo v sedanjem trenutku na tej podlagi v mirovna pogajanja, se ne da reči. Danes tudi ne morem se bližje navesti, koliko se da uveljaviti zgoraj skicirani mir napram tem državam. Brezpogojno pa moram izjaviti, da mi ni mogoče za vso bodočnost enostransko definitivno postaviti naše vojne cilje večigled očitno priznanim aneksijskim željam naših ostalih sovražnikov. Moj glavni cilj je, da popeljem avstro-ogrsko monarhijo čimprej do miru, ki bo zagotavljal naše uspešno branljive pravice in našo bodočnost ter prinesel narodom trajno spravo. Vem, da v tej želji soglašate z menoj Vi in ogromna večina avstro-ogrskih narodov. Upam, da bomo dosegli mir potem sporazuma. Ako ne, potem ga bomo, o tem sem trdno prepričan, izsilili.

Izpred sodišča.

Smrt dragonca.

Dunaj, decembra meseca. Na dunajskem vzhodnem kolodvoru je dne 1 oktobra rezervni lajtnant Jožef Zerdik po kratkem

prepiru 34 letnega dragonca Jožefa Moritz, ki bi imel oditi na fronto in je bil pijan, s sunkom z bajoneto tako hudo ranil, da je dragonec v par minutah umrl. Zadeva se je tudi v državni zbornici razpravljala. Zdaj je prišla pred dunajsko armadno divizijsko sodnijo. Po štiridnevni razpravi, pri kateri se je 34 prič zadržalo, se je izrekla razsodba. Lajtnant Zerdik bil je na 9 tednov garnizijskega zapora obsojen. Oberlajtnant Rűck, zűgel, ki je ob isti priliki nekega korporala udaril, bil je obsojen na 6 dni hišnega zapora.

Dva dezerterja morila.

Gradec, decembra. Dva huda zločince sta se imela pred tukajšno sodnijo zagovarjati. Anton Jevšenak, že 20 krat predkaznovan, zadnjič obsojen na 5 let ječe, dasiravno šele 35 let star, se je seznanil pri vojakih z Martinom Bezjakom, s katerim sta sklenila dezertirati. Našla sta si zvezde, prvi se je dal avanzirati za četovodjo, drugi je bil bolj skromen ter se je zadovoljil z dostojanstvom poddesetnika. In tako sta prav na ruski način živala svobodno vojaško življenje. Tudi rekviriral sta šla na svojo pest, iskala sta in stikala po eraričnih predmetih, in kjer sta kaj takega našla, sta ogrožena nad takim odkodovanjem erarja grozila s kaznimi ter vedela ugnati mnogo kmetov tako v kozji rog, da so se jim začele tresti hlače in so začeli strogi komisiji ponujati denarja in živil, da jih ne ovadi. Bolj trdo vratnim sta nastavila celo bajonet ter odgnala s seboj. Šele ko se je žrtvi spotoma srce omehtalo, sta ju izpustila proti bogati nagradi. Neslo jima je, a še premalo. Blizu Wildona je poskusil Jevšenjak roparski umor na 69-letni teti posestnice Haar. V petek in soboto se je vrnila v Gradcu pred vojnim sodiščem razprava proti obema zločincema ter je bil Jevšenjak obsojen na smrt na vislicah, Bezjak pa na 18 let težke ječe.

Oltar skrivališče žita.

Budweis, 7. decembra. Češki fajmošter Franc Brož iz Tverosa imel se je pred okrožno sodnijo zagovarjati, ker je za oltarjem v cerkvi več vreč žita skrnil. Istotam je imel skrit več kosov uniforme in karabiner, kateri predmeti so bili last eneg rodnika. Tudi fajmošterova sestra je bila obtožena, ker pri rekviriranju kovine razne predmete ni oddala. Sodnija je obsodila fajmoštra na 200 kron globe, njegovo sestro pa na 5 dni zapora. Pač lepe patrijote v duhovniški suknji imamo dandanes!

Velika izjava zoper raztrganje Avstrije.

Šed županov ptujkega okraja.

Ptuj, 9. decembra 1917.

Danes se je vršilo v tukajšni veliki dvorani „Mestne hiše“ zborovanje kmetijskih občinskih predstojnikov iz sodnijskega okraja Ptuj. Prišlo je nad 50 občinskih predstojnikov skoraj izključno slovenske narodnosti. Torej je bila na zborovanju zastopana velika večina občin ptujkega okraja. Nekateri občinski predstojniki niso zamogli priti, a so pozneje pisмено izjavili, da soglašajo s sprejetimi sklepi. Vsi so bili edini in složni, kar je pač celemu okraju v čast. Ptujski okraj je s tem zborovanjem svojih občinskih predstojnikov dokazal, da je strogo patrijotičnega mišljenja.

Zborovanje je otvoril g. tajnik okrajnega zastopa W. Trancón. Potem je govoril g. urednik Karl Linhart o vojnem položaju in možnosti skorajšnjega miru, o gospodarskih težnjah in potrebah ptujkega okraja, o ciljih „jugoslovanskega“ gibanja, proti kateremu se je izjavila doslej že velika vrsta odličnih svetnih in cerkvenih dostojanstvenikov. Govor je bil z velikim navdušenjem in odobravanjem sprejet.

Ker so bili vsi občinski predstojniki ednakega in složnega mišljenja, se ni nikdo k

besedi oglasil. Ednoglasno sta bila sprejeta sledeča dva sklepa:

„1. Zbrani občinski predstojniki od več kot 50 občin ptujkega sodnijskega okraja vidijo v od neke tuje politične struje zahtevanemu razrušenju kronovin in združenju Srbov, Hrvatov in Slovencev veliko nevarnost za slovensko ljudstvo, za našo Štajersko in za zmagovito avstrijsko domovino sploh. Slovensko ljudstvo ne želi uresničenja „jugoslovanske države.“ Želi le zdravi gospodarski razvoj pod žezlom našega ljubljene gospoda in cesarja.“

2. Danes zbrani občinski predstojniki od več kot 50 občin ptujkega okraja se zahvaljujejo slavnemu okrajnemu odboru s njegovim neutrudljivim načelnikom g. Jožefom Ornič za njegovo blagomno gospodarsko delo med vojno in zavedno zastopstvo prebivalstva ter tega gospodarskih potrebščin.“

Kakor že omenjeno, sta bila ta dva sklepa ednoglasno in brez ugovora sprejeta. Glas občinskih predstojnikov kot zaupnikov in voditeljev občin se mora slišati. Slovensko ljudstvo ni in ne more biti proti Avstriji. Ono zahteva svoje gospodarske ter politične pravice, ali Avstriji in cesarju bode ohranilo vedno zvestobo.

Zborovanje je bilo iz tega stališča veljavna izjava poklicanih zastopnikov občin ptujkega okraja!

Naš zunanji minister grof Czernin o vojni in zvezi z Nemčijo.

K.-B. Dunaj, 6. decembra. Zunanji minister grof Czernin je podal v zunanjem odboru ogrske delegacije naslednje izjave:

Grof Tisza je stavil name interpelacijo, ali in v koliko smo v vojnih ciljih edini z Nemčijo. Nato odgovarjam, da smo z Nemčijo edini in to na temelju obrambne vojne. Ta temelj, ki je našel na tem mestu nedeljeno pritrditve, je bil ustanovljen v pravici nemškega državnega zbora ter ga je tudi državni tajnik pl. Kűhlmann v enem svojih zadnjih govorov jasno označil z besedami: Edina ovira miru je Alzacija-Lorena. Vsekakor je danes naš zaveznik v slabšem položaju nego mi. Kajti dočim imamo mi domalega vse svoje ozemlje v svoji posesti, imajo pa nemške kolonije v rokah sovražniki. Ume se pa ob sebi, da Nemčija ne bo hotela, ne mogla skleniti miru, dokler ni gotovo, da dobi svoje kolonije nazaj.

Očitek, da smo samo privezek Nemčije in da se valed svoje slabosti podrejamu in bojujemo za njene osvojevalne vojne cilje, odločno zavračam. — Borimo se za obrambo Nemčije prav tako, kakor se ona bori za nabo. V tem oziru ne poznamo nobenih teritorialnih mej. In če kdo vpraša, da-li se borimo za Alzacijo-Loreno, potem odgovarjam: Da! Za Alzacijo-Loreno se borimo, kakor se je Nemčija borila za Lvov in Trst. Med Strašburgom in Trstom ne poznamo nobenega razločka.

Ako bi se splošna vojna slika izpremenila, kar je mogoče in bi na drugih frontah nastopili veliki dogodki, potem bi živahno pozdravil tronotek, ko se bomo tudi na drugih bojiščih z našim zaveznikom borili. Če so v ententi še zmerom ljudje, ki menijo, da bi nas mogli ločiti od naših zaveznikov, potem ne morem drugega reči, nego da so to slabi psihologi in otroške narave.

Na Andrassyjevo vprašanje o Valoni in Italiji odgovarja minister, da je Italija v vstopom v vojno vse zaigrala. Brez vojske bi bila mogla doseči uspehe, na katere danes niti v sanjah ne more več upati. Bila je posej dvanajst bitk, žrtvovala stotice svojih ljudi in milijarde svojega premoženja in izgubila vrhu tega velik del svoje zemlje, ki je danes v naših rokah. Italija more sedaj v najboljšem slučaju upati, da doseže status quo ante bellum.

Če bo Italija vojsko objestno še nadaljevala — to povem zato, da me slišajo v Rimu — potem bo dobila kasneje slabši mir.

Karolyju povem: Imam le en cilj in to je skorajšen časten mir. Zato našim sovražnikom nočem razpisovati premij za nadaljevanje vojske.

Dalje pravi minister, da so podmorski čolni ovirali dovoz municije na vzhodno in zahodno fronto in s tem bistveno vplivali na potek vojske na škodo našim sovražnikom.

Na interpelacijo glede ameriške vojne napovedi izjavi minister: "Nepotrjena poročila dopuščajo možnost, da Amerika napove vojsko tudi nam ter obema ostalima zaveznikoma Belgariji in Turčiji. Če tudi se to zgodi, ne bomo obžalovali, kar smo storili v preteklosti. Zaradi našega zaveznitva z Nemčijo smo morali računati z nasprotstvom Amerike. Seveda bo za nas bolešno, ako bo Amerika izvajala posledice, ker bodo avstrijski in ogrski državljani v Ameriki prišli v mučen položaj. Na uspehu sedanje vojske pa to ne bo prav nič izpremenilo. Sicer je pa današnji Wilsonov govor dokaj ugodnejši, ker izjavlja da Avstro-Ogrsko nočejo v nobenem oziru škodovati. In dalje pravi: Ni naša stvar, da se pečamo z ustanovami narodov. Želimo, da velike in male države svoje zaveze same uredijo. Nasproti nazoru, ki ga je bila vrgla ententa v monarhiji v obliki gesla o samoodločbi narodov, je današnje umevanje velik napredek, katerega priznavamo in o katerem živo želimo, da se ohrani."

Politični utrinki.

Ministrstvo za ljudsko zdravje.

Dne 24. novembra 1917 je izšlo cesarjevo lastnoročno pismo o ustanovitvi in delokrogu novega ministrstva za ljudsko zdravje in državnemu zboru je vlada že predložila dotični zakonski načrt. Delokrog novega ministrstva bo zelo obširen ter bo obsegal: 1. Boj proti nalezljivim človeškim boleznim, posebno proti jetiki, spolnim boleznim, pijanstvu in drugim kužnim ter ljudskim boleznim. 2. Higieno v mestih, kakor asanacija, starbno zdravstvo, zdravišlica in kopalske stvari. 3. Prometno in pomorsko zdravstvo ter dotična vprašanja izselništva. 4. Higieno v prehrani, nadzorstvo prometa z živil in vsa tozadevna aprovizacijska vprašanja. 5. Zdravstveno mladinsko oskrbetvo, posebno skrb za matere, dojenčke in male otroke, dotične zavode, rejence, sirotišnice, otroške vrtnice, zavetišča, kolsko zdravstvo, zdravstveno skrb za šoli odraslo mladino, skrb za telesno in duševno zaostalo mladino. 6. Strokovno, obrtno in nezgodno zdravstvo, preprečevanje in poljanje poklicnih bolezni, tako posebno izdajanje dovolj za otvoritev obratov in izvrševanje predpisov v varstvo življenja in zdravja delavcev v obratih vseh vrst; domače obrti, ženskega, otroškega in mladinskega dela, ureditev obrtno-zdravniške službe, rudniškega zdravstva, zdravstva v državnih obratih in vzajemnega delovanja socialnega in zasebnega zavarovanja v zdravstvenem oziru. 7. vprašanja o negi in stregbi bolnikov, zdravišlica in oskrbovališča (bolnišnice, porodišnice, najdenišnice in norišnice), vrhovno vodstvo dunajskega in praškega bolniškega zaklada, blazništvo in reševalno službo. 8. Zdravstvo v kasnišnicah. 9. Lekarnstvo in promet z zdravilnimi sredstvi ter strupi. 10. Mrliške svari. 11. Zdravstveno skrb za vojne poškodovance, njihovo zdravljenje, dopolnilno zdravljenje in preskrba protez, svetovanje za izbiro poklica in strokovno izsoljanje. 12. Izvrševanje zdravniške prakse, strežniške službe in tozadevno strokovno organizacijo. 13. Kazenske stvari v zadevah ljudskega zdravstva izvzemši sodno kaznjive slučaje. 14. Statistiko o zdravstvu. 15. organiziranje in pospeševanje proste samodelavnosti na vseh popriščih ljudskega zdravstva, posebno dotična društva itd. Razentega bo novo ministrstvo sodelovalo v vseh zdravstvenih vprašanjih tudi v stvareh, ki spadajo pod druga

ministrstva, tako n. pr. v veterinarinih zadevah, šolstvu, rudništvu, ustanavljanju vojniških domov, izobrazbi in strokovnem izpopolnjevanju zdravnikov, lekarnarjev in babic.

Čehi v vojni.

K. B. Dunaj, 5 decembra. Poslanci Schürf, Langenhan vložili so v današnji seji poslaniške zbornice od 90 poslancev podpisano vprašanje na ministrskega predsednika in na ministra deželne brambe glede zadržanja Čehov v svetovni vojski. Vprašanje, ki obsega 640 z masino pisanih strani, vsebuje vs v tem oziru zbrani material.

Radovedni smo, kaj bodo ministri na to vprašanje odgovorili. Kajti tukaj so ne gre za kakšno politično zadevo te ali one stranke, marveč gre se za navadna veleizdajstva od gotovih političnih hujskačev zapejanega češkega ljudstva. Ta veleizdajalska gonja, ki se opira vedno na "narodne pravice", je postala že huda a nevarnost za domovino. Vsled tega jo i mi kot patrijotični list ob vsaki priliki pobijamo. Kajti slična gonja se je pričela razširjati tudi med vedno zvestim, avstrijsko mislečim slovenskim ljudstvom na Spodnjem Štajerskem ter Koroskem. Mi smo se proti tej Avstriji sovražni gonji vedno z vso vneto borili in storili bomo to tudi v bodoče!

Duhovnik!

O katoliškemu duhovniku in poslancu patru Zahradniku, voditelju ene najzagrizennejših čeških strank, poročali smo že par zanimivih stvari v zadnjih številkah našega lista. V enem svojih zadnjih govorov je dejal ta "vseslovanski duhovnik" m. dr. tudi sledeče glede najvišjega katoliškega cerkvenega dostojanstvenika na Ogrskem: "Barbari! To je škof! Fej! Sramujem se takega škofa! . . ."

Ali ni zanimivo, da katoliška cerkev pusti take fanatične duhovnike, ki pljujejo na svoje cerkvene predstojnike, še nadalje v službi?! Še bolj zanimivo je seveda, da se take hujskajoče duhovnike pusti "delovati" in se jih še iz javnih denarjev, torej iz denarjev davkoplačevrcev plačuje. In najbolj zanimivo, obenem pa tudi najbolj žalostno je, da si državna oblast v teh odločitih resnih časih pusti dopasti, da ruje od države plačani duhovniški fanatik zoper tsemelje Avstrije . . . Ali smo v Afriki??

Tajne pogodbe diplomatov.

Naši zunanji sovražniki krošnjarijo še vedno s staro lažjo, da vodijo to grozovito vojno le za "osvoboditev" malih narodov. In tudi naši domači hujskači zoper Avstro-Ogrsko ter njene zavezničke razširjajo na vse mogoče načine to laž. V resnici pa izgleda stvar vse drugače! Naši nasprotniki hočejo ednostavno oropati našo zemljo, ugrabiti nam našo grudo. To je zlasti razvidno iz davno pred vojno sklenjenih tajnih pogodb naših sovražnikov. Nova ruska vlada je te hinavske in podle pogodbe zdaj objavila, da izpo zna ves svet, kdo je sovražnik miru. V teh tajnih pogodbah zahtevala je Rusija Konstantinopol, zapadno obrežje Bospora, Marmarsko morje, Dardanele, Azijatska Turčija, sveti kraji in mesta Arabije in Perzije naj bi pripadla ostalim sovražnikom. Perzijo se je hotelo razdeliti med Rusijo in Anglijo. Torej bi se ednostavno vs Turčijo kar raskosalo in razdrobilo. Istotako se je hotelo razdeliti seveda tudi Nemčiji. V prvi vrsti ji je hotela Francija odrezati Elsass-Lothringen z bogatimi pokrajinskimi zelezja ter premoga. Istotako se je hotelo odrezati Nemčiji levi breg Rheina in iz njega vstvariti nek privesek francoske republike. Dolej je objavljen le del teh tajnih pogodb sovražnih diplomatov. Gotovo je, da so hoteli ti sovražniki tudi Avstro-Ogrsko razbiti in rastrgati. To dokazuje že dejstvo, da so celo notranji agenti naših sovražnikov, naj se potem že na ta ali oni politični program opirajo, tako zahtevo sprožili. Ali k sreči smo

mi z Nemčijo in ostalimi našimi zavezniki zmagovaleci. In zato si bomo pač, kakor je rekel naš previtli cesar, sami svoj dom uredili!

Razno.

Iz Šmartna pri Slov. Gradcu se nam piše: Dragi "Štajerc"! Malo kedaj je slišati kaj iz našega kraja. Zalibog so tukaj take razmere, da ko bi Kristus prišel v našo sredino, bi se ravno tako razjokal, kakor se je nekaj nad Jeruzalemom. Pa ni čuda, ker naš kaplan Kodrič nas vedno uči, da moramo "sovražnike ljubiti"; tako so tudi izpolnile uekatero žene in dekleta dejansko, da so si prislužile mlade Ruse. Tako je tudi neka žena v Turški vasi porodila sinčka z Rusom, ki je pri njej služil in njeni mož je pa tudi v ruskem vjetništvu. Tako bi tudi lahko imenovali še več takih. Sramota za take! Kodrič je radovoljno krstil vse te Ruse. On je tak že čisto pozabil na božjo besedo, ker pridgovati ne ve drugega, kakor ljudi psovat in pravi, da smo sami krivi te vojske, da se ne poboljšamo; pa se ja ne moremo, ker so take pridige, da je le kar za cerkev škoda, ko je tak lepa in na priznici se pa take stvari razlagajo namesto božje besede. Kodrič se tudi zlo po ženskah ozira in bi jih rad prisilil, da bi nobena več ne djala židanega robca na glavo; pa to ga ne vbogajo; so že nosile židane robce, pa jih se bodoje nosile, ko Kodriča več tukaj ne bo . . . Prihodnjik dalje! Mirni opazovalec.

"Slovenski Gospodar" potrebuje denarja, mnogo denarja. Zgraditi si hoče namreč ravno sedaj svoj "Tiskovni dom" in z neverjetno predrznostjo feltari zdaj med duhovništvom ter priprostim ljudstvom za drobiž. Čudno je sicer to za list, ki se semintja dela za nekako "patrijotično" glasilo slovenskega ljudstva na Spodnjem Štajerskem. Po našem mnenju bi bilo mnogo boljše, ako bi "Gospodar" zdaj raje nabiral za uboge vdove in sirote po možeh, ki so prelivali svojo kri in padli na bojišču za domovino. Za te uboge ljudi pa nima ta list prav nobenega srca, nanje ne misli, njemu so tudi vojni invalidi deveta briga. Enkrat nabira "Gospodar" za "Krekov spomenik", zdaj pa zopet za svoj "Tiskovni dom", ki si ga hočejo od ljudskih žuljev obogateli politični hujskači sredi v Mariboru zgraditi. Čudno se nam zdi, da ne nabirajo ti ljudje že sedaj za novo krono bivšega srbskega kraljestva, ki se je baje izgubila . . . Sicer se nam pa dozdeva, da se je nabiranje denarja "Gospodarju" in čedni njegovi sestrici "Straži" doslej prav malo obneslo. Kajti zdaj je pričel "Gospodar" kričati o raznih zadregah, je naročnino za svoj list jako visoko navil in — da bi privabil več kalinov — laže o več kot 30.000 broječemu številu svojih naročnikov . . . Oj ti ubogi "Fihpos"! Niti zadnja farovška kuharica ti tega ne veruje. 30.000 naročnikov nimaš, peč pa bi potreboval več kot 30.000 kronc, kajti ljudstvo te ve več ne mara zaradi tvoje protivstrijske gonje!

Iz bojišča se nam piše: Dragi nam "Štajerc"! Naročnik tega lista uljudno prosim, da nas slovenske fante spet v našem domačem Štajercu oznanite: Čestitamo vsem našim starišem, sorodnikom in znancem mnogo srečo k Božičnim praznikom. Upamo tudi mi, da drugo leto bomo skupaj obhajali Božične praznike doma, ne več na bojnem polju. Spominjaje se nas na Božični večer pri jaslicah kakor se tudi mi bomo na Vas in na naše kolege, ki jih krije ze črna zemlja. Pozdravljajo Vas: Zgšf. Korenjak Karl, Sv. Barbara v Hal. pri Pt., Fldw. Šmizo Joh., St. Peter pri Reichenburg, Zgšf. Cafuta Joh., Lupstava, St. Veit pri Pt., Zgšf. Solar Alois, Konjice, Zgšf. Peško Joh., Vrbje pri Zalcu, Krpl. Šrbak Vinko, Sv. Križ pri R. Sl., Krpl. Štergar Josef, Sromle pri Brežicah, Krpl. Kumer Ferdinand v Slov. Gradcu, Gftr. Smrtnik Anton, Dovže pri Misleji, Gftr. Zivič Andreas, Globoko pri Bier., Gftr. Tlakar Franz, Ročico pri Celju, Gftr. Škofič Joh., Vurberg p. Pt., Gftr. Muršič Johann,

Pervenci p. Pt., Infr. Kureš Franz, Spuhlje p. Pt., Golob Franz, Strelci p. P., Vidmar Anton v Vojnika p. Celji, Roškar Ignac, Negau p. Ljut., Ivanšek Matev, Artiče p. Brež., Černež Ignac, Slov. Bistrica. Vsi nahajajoči na rumunskem boj. polju pozdravljajo našega Stajerca in čitatelje. Spoštovanjem Korenjak Karl, Zugstf., 6./9. Feldkomp., Feldpost 638.

Ruski vojni vjetniki za mir. Preteklo nedeljo zbralo se je v Lebringu okoli 500 ruskih vojnih vjetnikov. Eden od njih je imel nagovor. Nato so zbrani Rusi ednoglavno sledeči sklep sprejeli: "Vojni vjetniki pozdravljajo novo rusko vladno delavcev in kmetov in se veselijo nad doslednostjo v boju za mir, razdelitev zemlje ter pravo svobodo. Grozna izkušnja vojne je vse narode podučila, da cenijo mir višje nego aneksije. Sovražni narodi naj se čimprej v mirnem združijo". — Pametne besede, čeprav so to za sedaj ravno samo besede! Upati je, da bode Rusija v resnici premagala svoje veselovanske vojne hujskače in s tem omogočila stalni mir!

Rekviriranja svinj ne bodo! Poroča se nam: Deželnemu gospodarskemu svetu prihajajo vedno zopet vesti, da se med kmetijskim prebivalstvom naziranje širi, kakor da bi hotela oblast v kratkem prisilni nakup svinj izvršiti. V sled tega se mnogokrat iz strahu kolje svinje, ki zato še niso primerne. Zato se uradno razglasa, da se svinje ne bode rekviriralo. Vsakdo naj si torej svinje drži in redi, dokler niso res primerne za nož!

Časopisje. V Mariboru je prišel izhajati vsaki ponedeljek novi list pod imenom "Deutscher Montag". Kot odgovorni urednik beleži g. Norbert Jahn, urednik lista "Marburger Zeitung."

Božično voščilo iz bojišča. Z južnega bojišča se oglašajo iz ptujskega okraja fantje in mošje od težkega topničarskega polka. Pozdravljajo in želijo vse najboljše k božičnim praznikom svojim starišem, ženam bratom, sestram, prijateljem in dekletem. Četrto-krat bodedo morali na bojnem polju obhajati božične praznike, nujamo pa, da prihodnje leto jih bodedo z večjim veseljem v svoji ljubi domovini praznovali. Ogničar Tumpelj Jožef, četovodja Napast Ivan Sv. Lovrenc pri Ptuju, desetnik Korenjak Mihael Sv. Barbara v Halozah, topničarji Zelenko Franc Sv. Urban pri Ptuju, Rojht Alojzij iz Polenšaka, Dobnik Matija iz Hajdine pri Ptuju. Za hrabrost vsi odlikovani!

Izkušnje za podkovne kovače bodo 31. t. m. v Celovcu. Prošnje za izkušnje na koroško dež. vlado.

Izvoz strdi iz Koroškega prepovedan. Da more armado oskrbeti s strdjo, je koroška deželna vlada ua poziv vojaških oblasti prepovedala izvoz strdi iz Koroškega po železnici, pošti ali cestnih vozovih, in odredila, da se mora strd, namenjena za izvoz, po pošti in na železnici odvzeti. Dovoljenje za izvoz daje izjemoma deželna vlada.

Samomr. Iz Pliberka na Koroškem se poroča: Rudniškega uradnika Tomaža Vorlen našli so mrtvega na podstrešju. Nesrečen, ki si je iz neznanega vzroka življenje vzel, zapuščal vdovo in pet otrok.

Od konja ebit. Iz Müllbrücke se poroča: Pri g. Hartliebu uslužbeni deček Henrik Haslacher bil je od konja s kopitom tako hudo ranjen, da je kmalu nato umrl.

Budimpešta brez plina. Budimpeštanska plinarna je v petek vsled pomanjkanja premoga ustavila svoj obrat in ogrsko glavno mesto ostane nekaj dni brez plina.

Vulkanaska razstrelba v Angliji. Reuter poroča iz Londona: Trčila sta parnika, katerih eden — ameriški parnik naložen z municijo — je eksploziral in s tem razstrelil požar na mestu Halifax. Z mestom so prekinjene vse telefonične in telegrafične zveze. Povprečno sodijo na 900 do 1000 mrtvih. Eksplozija v

Halifaksu se je zgodila včeraj zjutraj ob 8. uri. Ogenj se je razširil preko izkrčevališča in sosednih poslopj. Polovico richmondskega okraja, kjer se je dogodila nesreča, je bilo uničenega. Požar še traja. Ceste so polne trupel, bolnišnice polne ranjenih. Nobena hiša ni nepokvarjena. Stvarno škodo cenijo na več milijonov dolarjev. Najbrže bo šele čez par dni možna zopet brzojavna zveza. Amerikanski rdeči križ pošlje takoj pomoč. Posebni vlaki z bolniškimi osebjem in obvezanci so na potu iz New Yorka, Bostona in Portlanda. Tretina mesta Halifax je v razvalinah. — "Daily Mail" poroča iz New Yorka, da so čutili učinke eksplozije daleč v okolici Halifaxa. V Darmonthu in vzdolž obale zaliva je napravljeno mnogo škode. V oddaljenosti 4 milj je bil neki telegrafist ubit pri svojem aparatu. V Halifaxu so najlepša poslopja cela. Največ ljudi je bilo ubitih v okraju Richmond, ki sestoji ponajveč iz majhnih lesenih hiš in ozkih ulic. Razvaline hiš so strle ljudi. V sled strašne vročine plinov, ki so nastali pri eksploziji, se je vnel les; število mrtvih se je moglo le približno določiti, ker so od celih družin preostale le izogljene kosti. Trpljenje vseh, ki so brez strehe, veča še ostri mraz. Kraj, kjer je divjal požar, je zdaj pokrit z ledom. Po nekem "Daily Mailovem" poročilu ceni višji policijski komisar v Halifaxu število mrtvih nad 2000. In še vedno najdejo nova trupla. V Halifaxu ni bilo nobenih čet, ki bi bile čakale na vkrcanje.

Najvišje cene za jabolka. Izšla je nova ministrska naredba, ki določa sledeče najvišje cene za jabolka: Za jabolka pri prodaji na debelo za dobo do dne 31. januarja 1918 znašajo najvišje cene 98 K za 100 kg. Nadalje se določajo stroge kazni za slučajne prestopke zoper to naredbo.

Konec vojne ljubezni. V Sarvasu je neka Marija Marjaj imela ljubzenko razmerja z nekim ruskim vjetnikom, ki ni ostala brez posledic. Ko se je rodilo dete, ga je mati zadavila od sramote pred svetom. Ko je bila na to ovadena radi detomora, se je v gozdu obesila.

Razdelitev italijanskega plena. "Magyar Orszag" poroča, da je odšlo pretekli teden na poziv vojnega vodstva več avstrijskih in madžarskih strokovnjakov na italijansko fronto, da precenijo in razvrstijo tam nabrani ogromni plen. Poročajo, da je plen nad vsako pričakovanje obilen. Razven tega so od Pontabve do Vidma prišle v naše roke povsem nepoškodovane železniške proge, mostovi, vojaške zgradbe in skladišča. Ogromno je uniform, tekstilnih produktov in živih vseh vrst. Mnogo je ostalo tudi svile in bombaža. Na Ogrsko pripeljejo te dni razne obleke, čevlje, bombaža, ker tega se tam največ potrebuje. Avstrija in Nemčija pa se brigata največ za živila.

Gospodarske.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kranjski sejmi; sejmi z zvezdicami (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 13. decembra: Sv. Peter pod Sv. Gorami**, okr. Kozje; Sveti Križ**, okr. Gornja Radgona; Studenice, okr. Slovenska Bistrica; Zalec**, okraj Celje; Jurkloster**, okraj Lasko; Breg pri Ptuju (svinjski sejem).

Dne 14. decembra: Rogatec (svinjski sejem).

Dne 15. decembra: Arvež (za drobno živino); Brežice (svinjski sejem).

Dne 17. decembra: Stainz**; Neumarkt*.

Dne 18. decembra: Ljutomer; Ormož (svinjski sejem); Radgona*.

Dne 19. decembra: Teharje**, okr. Celje; Imeno (svinjski sejem); okr. Kozje.

Dne 20. decembra: Breg pri Ptuju (svinjski sejem).

Dne 21. decembra: Sv. Florian**, okr. Deutschlandsberg; Pasial, okr. Weiz; Pollau; Fehring**; Ilz**, okr. Fürstentfeld; Laško**; Koflach*, okr. Voitsberg; Rogatec (svinjski sejem).

Dne 22. decembra: Brežice (svinjski sejem).

Vinorejci, priskrbite si pravočasno apna!

(Poročilo deželne vinorejske šole v Mariboru.)

V pretečenem poletju je bilo včasih prav težko dobiti apna za škropljenje. Mnogo vinorejcev je imelo galice, pa niso mogli pravočasno škropiti, ker niso imeli apna in pri tem je bila sreča, da se peronospora ob suhem letnem vremenu ni mogla dobro razvijati. Sicer bi bila napravila peronospora veliko škode, da je pozneje ne bi bilo mogoče popolnoma popraviti. Ker pa pri nas navadno suhemu letu sledi deževno leto, ki vtegne vinogradom mnogo škodovali, je pač potrebno, da si preskrbimo že zdaj apna.

Težko pri železniškem prevažanju drugo leto brčkone še ostanejo in kdor bo predolgo čakal, pride v neprijetni položaj, da menda ne dobi nobenega apna. Pa ne samo, da bo po železnici dobili težko apna, ampak tudi pomanjkanje apna je vzrok, da vinorejcem v kratki dobi ne bo mogoče dobiti toliko apna, kolikor ga potrebujejo. Značilno za pomanjkanje apna je dejstvo, da se že zdaj uvaža apna iz Nemčije, dati biva v deželi, kjer v naravi apna ne primanjkuje.

Imenovane okolščine podražajo znatno tovažno sredstvo, toda to pa naj nikogar ne zadržuje, da si ne bi omissil apna, kjer ga more dobiti. Če je tudi dosti dražje kakor v predvojnem času. Saj imajo letos vinorejci vsled obilne hrave, izborne kakovosti in izredno visokih cen takšne dohodke, da radi visoke cene ne smejo opustiti, da si ne bi priskrbeli zadosti apna, bodi-si posamič, skupno, zadrudnim potom rli po družnicah. Morda se bo tudi Zveza gospodarskih za drug pobrigala za to zadevo in bo pripomogla vinorejcem do zadostnih množin apna.

Pač ni treba posebej naglašati, da mora biti dobro škropilno apno brez peska in prstnih primesij, ako hočemo doseči, da se škropilna tekočina dobro razdeli in da je lepljiva. Gotovo vedo tudi naši vinorejci, da se mora apno ugastiti takoj, ko ga dobimo in shraniti v dobro pokrite zemeljske jame ali v zemljo zidane posode iz zidine ali betona. Črn bolj se zapre proti zraku, tem rabiljevsje ostane. Da se tudi površina neprodušno loči od zraka, se priporoča, da stopi nad apno plastjo na dan visoko vode.

Nekateri pokrivaljo ugašeno apno, ko se je dobro sesedlo, s plastjo goste zemlje, katera tudi dobro odvrta zrak in preprečuje spoenenje zračne ogljikove kisline z apnom. V tem slučaju je seveda treba paziti, da se pri pripravljavanju škropilne tekočine ne primeša zemlja. Fr. Zweiler.

O ostadlem in zmrznjem krompirju.

Ako postane krompir sladek, temu ni kriva njega vrsta, temveč dolgo hranjenje na premrzlem prostoru. Pri sladkem krompirju upliva vrsta le po njega sestavini in množini škroba, ker od teh je odvisna večja ali manjša možnost oslajenja. Sladek krompir ni vedno tudi zmrzjen; postane sladek lahko tudi pri gorkoti bliza ničle, pri kateri se spreminja škrob v sladkor in to temboji, čim dalje časa traja mraz. Spreminjanje škroba v sladkor obvaruje krompir, da ne zmrzne. Sladek postane krompir na sledeči način: krompir je tudi v zimski shrambi živ, kjer takorekto spi, diha skozi koto in potrebuje za to življenje pretvarjanje snovi v svoji notranjosti, seveda v prav majhni meri. Pri tem se pretvarja škrob v sladkor, kateri se z izdihanjem (izgorenjem) izloči. To pretvarjanje se vrši pri vsaki toploti, dokler krompir ni zmrzjen. Izdihanje pojema pri znižanju toplote in prestante pri 0° popolnoma. Ako se hrani krompir dalje časa v toplem prostoru, ostane sladek neporabljen, vsled česar dobi krompir sladek okus. Najugodnejša gorkota za krompir po zimi je 5-7° C, ker je pri tej toplini tvorjenje in poraba sladkorja jednaka, pri višji toplini prične namreč krompir kaliti, pri nižji pa ostane sladek. Sladkemu krompirju daš prejšnji okus razaj, ako ga izpostaviš 2-3 tedne gorkoti od +15-20° C, pri kateri se porabi sladkor, ki je odveč. Ako je krompir slabo shranjen in pritisne po noči tak mraz, da se zniža temperatura pod -3°, zmrzne krompir, ne da bi dobil sladek okus. V kletih ali pokritih jamah, kjer se toplina le prav počasi znižava (lahko se to zgodi celo do -2°), se nabere v krompirju toliko sladkorja, da postane sladek, vendar pa ni zmrzjen. Če se zniža temperatura potem pod -3°, krompir zmrzne, s obdrži sladek okus. Pri tem ne gre tedaj le za stopinjo in hitrost znižanja toplote. Sladki ne zmrzjeni krompir je dober za seme in utilek. Ustlen napraviti tak krompir, ako mu odvzamete sladkor, to storite, če ga hranite nekaj časa na toplem mestu, n. pr. v kuhinji. Zmrzjeni krompir tedaj ni sladek, njegove stanice so vsled zmrzjenosti uničene, mrtve in segmje hitro, ko so se raztali, dočim namrzjeni in sladki krompir živ in se njegov okus lahko odstrani. Sladki krompir tedaj še ni zmrzjen, čeravno je lahko primrzjen. Zmrzjeni krompir spozna na njego sočnosti, ako ga prerežete, postane kmalu rjav. Namrzjeni, a še ne zmrzjeni krompir im, a, kose je odstal, razun sladkorja tudi vse znake zdravega krompirja.

H. König.

O nekaterih boleznih pri perutnini.

Zelo je razširjena navada kokoši otipavati na trebuhu, ako imajo znesti jajce, da se jih potem ne pusi na prosto, ampak se jih zapre, dokler jajca ne zneso. To otipavanje povzroča mnogokrat vnanja in celo notranja obolenja.

Se nevarneje je etipavanje v zadnjici ali pravilneje v jajčni cevi. Žival se navadno brani in je nemirna, ker se zato lahko zgodi, da se ji notranje dele rani s prstom in se jih poleg tega še lahko okuži, ako prsti niso bili svaženi.

K zgoraj omenjenemu slučaju se slišijo poročila, da se dostikrat pojavi obolenje na jetrih, kar izvira od pretredrega prejema in temu sledečega pritiska na jetra. Tu se večkrat dogaja, da se na ta način sire eno ali drugo jajce, ki še dozoreva v jajčniku. V jajčniku so razvijajoča se jajca (rumenjaki) v razni velikosti grozdasto nabrani in vise nekako v trebušno duplino, odkoder pride v trebušne zračne cevi in ga žival od tu vdihava v pljuča, kar povzroča smrt vsled zadušenja.

Seveda pa temu, da pride rumenjak v pljuča in povzroči smrt ni vedno krivo samo prej omenjeno otipavanje, marveč so dognali enake slučaje obolenosti v trebušni duplini tudi če so živali obolele na perutninski koleri, dalje pri raznih nepravilnostih v jajčni cevi toženju iste, zamašitvi. Tudi je mogoče da se jajce, ki je odtrga iz jajčnika ne zvrne v jajčno cev, marveč naravnost v trebušno duplino.

Vsi ti slučajji, nam ukazujejo pomisliti, kaj je storiti z živaljo, ako se kaj takega zgodi. Rumenjaka ne več čak brez nevarnosti za žival ne bo mogel odstraniti iz trebušne dupline in je zato pametneje žival preje zaklati, predno bi se utegnila žival celo zadušiti, ako bi rumenjak vdihala v pljuča.

Zadnji telegrami

Avstrijsko uradno poročilo od srede.

K.-B. Dunaj, 12. decembra. Uradno se danes razglša:

Med Brento in Piave dosegli smo v krajevni bojih uspehe.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od srede.

K.-B. Berlin, 12. decembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. V novembru znaša izguba sovražnih zračnih bojnih sil od nemških frontah 22 balonov in 205 letal. Mi smo izgubili v boju 60 letal in 2 balona.

Prvi generalkvartirnošter Ludendorff.

Loterijske številke

Gradec, 21. nov. 1917: 32, 33, 46, 84, 53.
Trst, 14. decembra 1917: 13, 88, 25, 16, 77.

Znana t. ur Max Böhnel, Dunaj, IV., Margarethenstr. 27/51 nam naznanja, da ima vkljub povišanju cen še nektere vrste ur po stari ceni na razpologo, ki bodo pač v kratkem času razprodane. Ne zahtevajo nobenega nakupa, nego samo listič, ki čemur franko proti vplačljivi K 1.—

Natakarica,

izurjena, srednje starosti, želi službe spremeniti takoj ali v novem letu. Vprašanje na uprav. „Štajerca“, Ptuj. 592

Oženjeni hlapci

z kolikor mogoče za delo zmožnimi otrocnimi se sprejmejo od graščinskega oskrbnitva Ebeusfeld pri Ptuj. 608

Pridni delavni

kravji hlapec

ki se izpozna dobro pri krmiljenju in povrženju telet se želi čimprej sprejeti. Sme biti tudi starejši hlapec, za delo zmožni invalid ali močna kraverica. — Nadalje

pridna dekla

za domačo kmetijsko ter vrtno delo. Vprašanja pri g. Konrad Fürst, Ptuj.

Krepki učenc

se pri hrani in stanovanju takoj sprejme pri F. Westermayer, izkušeni podkovski in vozni kovač v Celju, Spitalgasse 21. 604

Učenec

iz dobre hiše se takoj sprejme pri Franc März, kolarski mojster, Breg pri Ptuj. 603

Travnik

v bližini Rengovega mlina se odda v najem za l. 1918 za 700 kron od Marije Ogriuz, posestnice v Dornovi šte. 51. 602

Jabolka, jabolčnico

in sadni jesih

kupi trgovina Brüder Slawitsch, Ptuj. 562

Hiša

v bližini Ptuja z lepim stanovanjem in gospodarskim poslopjem, novo zgrajenim, v najboljšem stanju, s 3 orali npr., se zaradi preselitve takoj proda. Naslov pove uprava tega lista. 597

Zeli se kupiti:

močnega ponija ali manjšega konja

tudi s primernim kočijskim in lojterskim vozom. — Hrastowetzer Kohlenbergbau-Pöltschach. 605

Domači hlapec,

trezen in marljiv, se takoj sprejme; ima tudi oskrbovati enega konja. Alois Kukovetz, posestnik, Ptuj, Obere Draugasse 26. 606

Garnitura za darilo

obstoječa iz: 1 dobro ideoča anker-remontar ura, srebrno imt., 1 pancerska verižica s priveskom, 1 prstan, 1 igla za kravato, 2 gumba za ovratnik, 2 prsti, 2 manšetni gumba, v elegantnem imitranem usnjatem etaju po sliki

vseh 12 kosov skupaj le 50 K.

Ista garnitura za dame, obstoječa iz: 1 ura za dame ali na naročnik, 1 židana žneta s šuberjem, 1 prstan, 1 brošna igla, 2 uhala, dve ušesni šravbi, 1 kolerska verižica s priveskom v elegantnem imitranem usnjatem etaju

vseh 12 kosov skupaj le 50 K.

Pri naročilu prosim nastanko pisati ali je garnitura za gospodo ali dame določena in obenem 2 K v papirju ali markah kot naplatek priložiti. Ostanek po povzročju.

Max Böhnel, Dunaj IV., Margarethenstr. 27 51. 598

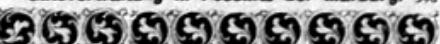
Zgubil se je

veliki pes

z imenom Rigo, rujav, dolgodiakast in na vseh štirih nogah bel. Pošten najdlitej naj ga blagovoli oddati proti dobrem plačilu pri g. Aschenbrenner, mostni mlin na Ptujski Gori. 609

Delavska družina

z najmanje 4 delazmožnimi ljudmi se sprejme takoj ali pozneje. Stanovanje in kurjava prosta. 1/2 orala zemlje. Prosto držanje lastne krave. Dnevna plača za moža 1 K 40 h, za ženo 1 K. Natančneje pri Eugen Pilsche Gutsverwaltung in Pössnitz bei Marburg. 598

Die Unterzeichnete zeigt hiemit allen Bekannten an, daß ihr innigst- geliebter Gatte, Herr

Martin Kositsch

Gastwirt „zur Teichwiese“ in Ober-Wellitschen

am 10. Dezember l. J. in ein besseres Jenseits abberufen wurde.

Ober-Wellitschen, am 11. Dezemb. 1917.

Fanny Kositsch.

Podpisana naznanja s tem vsem znancom, da je bil njeni iskreno ljubljeni soprog, gospod

Martin Kositsch

gostilničar v „Ribnikah“ v Gornji Voličini

dne 10. decembra t. l. v boljši svet odpoklican.

Gornja Voličina, dne 11. decembra 1917.

Fanny Kositsch.

All hočete od svojega REVMATIZMA temeljito ozdraviti? Tisoči že ozdravljeni!

Bolečine v udih in členkih, oteklji ud, pohabljenе roke in noge, bolenje, bolesti v raznih delih trupla, ja celo slabost oč in posledice revmatičnih ter gihčnih bolezni. 600

Ponudim Vam naravno sredstvo za ozdravljenje! Ne univerzalna medicina, marveč zdravilo, kakor ga daje dobra mati narava bolanemu človeštvu. Vsakdo dobi poskušeno brez troškov! Pišite mi takoj, pošljem Vam moje sredstvo in podučno razpravo popolnoma brez troškov. Postalni bodete moj hvaležni prista!

Expedition der Opem Apotheke Budapest VI. Abteilung.

Mlinarji pozor!

Mühlerbeutel
pajtelje za mlinarje
se dobi pri

Slawitsch & Heller trgovina Ptuj.

Avtomatični lovilec za podgane
K 5-50, za miši K 4-—, vlovi brez nadzora do 40 km, v eni noči, ne zapusti duha in se postavi sam. Past za ščurke „Rapid“, tiščje ščurkov in Resny v eni noči po K 5-70. Posred. najboljši uspehi. Mnogo razvalnih pisem. Razpošiljatelj pri povzetju, povzina 80 vin. Exporthaus Tintner, Wien, III., Neulinggasse Nr. 26 P.

Brezplačno dobi vsakdo na željo
moj glavni katalog ur, stlemen, srebrnem, godičnem blagu. Vročine po K 14, 25 in 37. Dolge harmonike po K 16, 25, 35, 50 in 70. 120, 120, 120, 120, 200, 240, 280. Izmjenjiva dovoljena ali denar nazaj. Razpošiljatelj pri povzetju ali nepreplačilu po razpošiljalni hiši **Hans Konrad**, c. in kr. dvorni literant **Brüx** št. 1740 (Češko).

Za kosmato blago in divjačno

kakor lisice, dihurje, jazbeci, mačke, srne, gamze, jelene, vidre, zajce itd. plačam najvišjo ceno. Prijazne ponudbe in dopise se prosijo na **Maks Stössl**, trgovina z usnjem in kožuhaštim blagom, **Celovec**.

Cez 1.000.000 mojih ročnih šil

v rabi. Praktično orodje za vsakogar za lastno krpanje usnjatih stvari, oprem, jermenov, čevljev, pihalnikov, jader, vreč, vornih plati itd. Važno za vojake. Naprej-prodajalci rabat. Cena kompletnega šila pri naprej-plaćilu K 4-70 in pri povzetju K 5-—. Na bojišče le pri naprej-plaćilu. **P. E. Lachmann**, Dunaj IX, Moserergasse 3, Abt. 113

Ljudska kopelj mestnega kopališča v Ptuj.
Cena za kopanje: ob delavskih urah 18 ur od 3 ure popoldne 10 kopanje po 12
12 do 1 ure zjutraj in večer po 10
12 do 1 ure zjutraj in večer po 10
12 do 1 ure zjutraj in večer po 10

Makopovalnica žide MERKEL, Dunaj 9., Alsterstrasse 46
vhod Hebragasse 1. Telefon št. 23442.
Židane ostanke, stare in nove do 40 K. •Caplana • žida, židane niti, židane štrene po vrsti in kakovosti eno kilo do 100 K. Plačam najvišje cene za raztrgane židane bluze, židana krila, židano perilo ter raztrgane obleke, odpadke blaga in pavole, juna-vreče, platno, stare meške klobuke. — Povrnem troške za cestno železnico. — Provinčne pošiljatelj se tečno in takoj izvršujejo. 601

Zanesljivi viničar
s 5 delavskimi močmi se išče za trajno. Standgeld 400 K, mleko 2 krav. Za delo v dnevni plači pozimi 70, poleti 80 vin. Mnogo zemlje in vrt za zelenjavo. — Ponudbe na **Orgriseq, Maribor, Langergasse 7.** 588

Prvi viničar
se išče za večjo vinogradniško posestvo v Halozah s 4 delavskimi močmi. Dnevna plača 2 K, mleko, drva, polja prosto, ev. lastna živina. — Vprašanja na „Štajerca“ v Ptuj. 586

Vina
izabela, jabolčni mošt in sadni jesih kupuje 582
J. Kravagna, Ptuj.

Mestna posredovalnica
(Wohnung- und Dienstvermittlung)
23
službe, učence, stano-
vanja in posestva
v Ptuj
izvršuje
vse vrste posredovanja najhitreje.
Vprašanja in pojasnila v mestni stražnici (rotovž).

Razglas.
Zaradi premalega odkazanja spirita in zaradi pomanjkanja snovi za žganje se bodo
žganje
le še v malih množinah oddajalo in ostane glavna trgovina na Bregu pri Ptuj tudi v ponedeljkih ter sobotah zaprta.
Maks Straschill
žgalnica, fabrika žganja in likerja na Bregu pri Ptuj. 349

Kdor hoče svoje posestvo ali obrt na Dunaju ali provinci hitro in diskretno prodati, naj se obrne na Handelsverkehrszeitung „HAYEG“, Wien, I. Giselstrasse 5, telefon interurban 8275, 150 in naj zahteva v svrhu ogleda ter informacije brezplačni obisk našega strokovnega uradnika.

V obliki polna prsa
se dovede z po zanesljivosti slika mnogokrat preizkušenim aparatom
HYPERIN
s patentirano vibracijo. Najnoviško zdravilko pripravljena iz najčiste znanosti. Vidni uspeh še v 14 dneh, nadaljna raba nepotrebna. Ta izredni aparat se vsem damam vsake starosti najpogostje priroča. Za neškodljivost in učinkovitost so se izkušene pisateljice opetovano zavzele. Polno jamstvo, postavno varovanje. Preseneči na najvišji način. Se more rabiti tudi od obeh oseb. — Ako ne do-
pade, denar nazaj. Cena s pripravo in nadzornim K 8-00. Po polti za 90 vin. več. Tajna razpošiljatelj brez navzvenih vsebine po ligi. razpošiljalni **J. Kukla, Prag, Perlg. 31.** 433

Sprejme se od **Tonwerk Pragerhof** več
mož, žensk in šoli odrastlih mladih ljudi
Dnevna plača za moške 10 K, za ženske 6 K, za otroke 4-5 K. 561

Okrogli les pravega kostanja
za namene usnarjstva, 10 cm močni, 1 m dolgosti naprej, nestrobneli, se kupuje. — Ponudbe prosto vagona kako spodnjestajerske postaje je vpslati na 587
F. Possek, Sv. Duh-Loče.

Armadne ure na napestnik.
nastavno regulirane in repazirane. — Nikel ali jeklo K 25,— 30,— ali 35,—. Z radium svetilom K 30,— 35,—, 40,—. Srebrne ure na napestnik (Zugarmbanduhren) K 50, 60 3 leta pisemske garancije. Razpošiljatelj pri povzetju. Izmjenjiva dovoljena ali denar nazaj. **Prva fabrika ur HANS KONRAD**, c. in kr. dvorni literant **Brüx** Nr. 1503 (Češko). Glavni katalog zastoj in pošiljnine prosto. 387

Inzerati
„Štajerca“
imajo vsled velike razširjenosti najboljši uspeh. Sprejemajo se:
v Ptuj pri upravi lista;
v Celju pri gosp. Fritz Rasch;
v Mariboru pri g. Rud. Gaisser.
„Štajerca“ postreduje nakupe in prodaje posestev, hiš, blaga, posreduje sličice vsake vrste itd. Inzerati v „Štajercu“ se sprejemajo v slovenskem, nemškem ali obeh jezikih.

Srbenje
kraste, lišaj, grindovost in slične kožne bolezni odpravi hitro in sigurno domači mazilo **Paratol**. Ne umazé, nima duha, se more toraj tudi čez dan rabiti. Mala posoda K 3-50, velika posoda K 6-—
Nadalje prašek **Paratol** za varstvo občutljive kože, ena škatlija 2 K 50 h. Dobi se oboje pri naprej-pošiljatelj svote ali povzetju na naslov: **Apotheker M. Klein's Paratol-Werke in Budapest VII. 20., Rózsá utca 21.** 472

Framydol je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, sive in sive lasi in brade za trajno temno poharva, 1 steklenica s polnino vred K 2-70.
Rydyol je rožnata voda, ki livo pordeči blede lica. Učinek je čudovit. — 1 steklenica s polnino vred K 2-45. Po povzetju 55 h. več. Naslov za naročila: **Jan Grolich, drožerija pri angelu, Brn. 636, Morav.**

Razširjajte „ŠTAJERCA“
ki je edini slovensko-pisani strogo avstrijski list!
Pošiljajte „Štajerca“ na fronto, ker naši vo-
jaki želijo vesti iz domovine.
Zahtevajte „Štajerca“ v gostinlah, kavarnah, pri trgovcih in v tobakarnah.
Povejte prijateljem in znancom, da je huj-
skarija proti „Štajercu“ laž!
Vsi na delo za naš list!
Novi časi so pričeli za Avstrijo — bodimo složni!
Delujmo za „Štajerca“!

„Asanol“ 500 kron
ma presenetljiv uspeh pri po-
koceljavju zobarjev (zakon. va-
rovan) ščurkov, mravelj itd. 1 zavojček stane 1 krono.
„Št. Valentinov redilni prašek za prašiče“
je edino uspešen pri prebavi krme, zaradi tega izredno redi meso in točko. 1 zavoj stane 1 krono. Naroča se pri **Josip Berdaja, Ljubljana, Zeler-
ska ulica 18.** Po polti se po-
kilija najmanj 6 zavojčkov.

Zelim vstopiti v službo kot
šifer
ali sploh za nadzorstvo pri delavcih kot vo-
jaščine oproščen invalid. Naslov pove uprava tega lista. 590

Semi Email fotografije kot pi-
semske znamke in portretri vseh veli-
kosti se napravijo po vsaki original-fotografiji. Cenik zastoj in franko. Išče se zastopnike. — **Otto Neumann, Karolinenthal 130.** 591